

СИБ НАМЕРИ СВОЯ ИСТИНСКИ РЪКОВОДИТЕЛ В ЛИЦЕТО НА КРАСИМИР КОЦЕВ

Курдж

Списание за социални права и интеграция • Година XXIII • Брой 7 • юли 2014 г. • Цена 0.50 лв

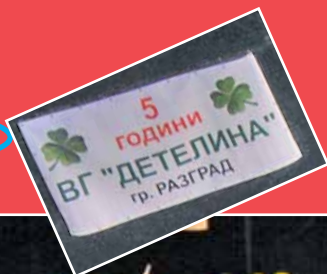
АКЦЕНТ ИМАМ ДУМАТА

НАЧО НАЧЕВ
Председател
на РО на СИБ
- Враца,
член на УС
на СИБ

3 - 5

12 - 13

VIII РЕПУБЛИКАНСКИ МНОГОЖАНРОВ ФЕСТИВАЛ НА ХОРАТА СУВРЕЖДЕНИЯ

14 - 17

Акцент

СИБ НАМЕРИ СВОЯ ИСТИНСКИ РЪКОВОДИТЕЛ
В ЛИЦЕТО НА КРАСИМИР КОЦЕВ

3 - 5

Добрите вестии идват с Кураж

Събития от делника и празника - в Тутракан, Хасково, Брезник,
Сирищник, Долна баня, Брезник, Сирищник, София, Самоков, Пазарджик

7 - 11

Изкуството в нашия живот

Вокална група «Детелина» чества своя 5-годишен
юбилей - *Иванка Петкова*

12 - 13

VIII Републикански многожанров фестивал
на хората с увреждания

14 - 17

В името на човека

Едно различно отношение... *Нена Биволарска*

18 - 20

Европейски иновации...

21 - 22

Фондация «Очи на четири лапи»...

22 - 23

Справочник

Информации от НЗОК и от Правителството

24 - 31

Литературен клуб

Боян Ангелов

32

Васил Настев - *Сергей Пенев*

33

Полезно и вълнуващо

От съкровищницата на Петър Димков

34 - 35

Кои са плодовете за прекрасна кожа

35 - 36

Християнски празници през юли

36 - 38

Кръгословица - *Василка Кирова*

39

Иконата на Божията майка «Нерушима стена»

40

ИМАМ ДУМАТА

НАЧО НАЧЕВ-
Председател
на РО на СИБ
- Враца,
член на УС
на СИБ

СИБ НАМЕРИ СВОЯ ИСТИНСКИ РЪКОВОДИТЕЛ В ЛИЦЕТО НА КРАСИМИР КОЦЕВ

Начо Начев е роден през 1946 г. във Враца. Той става член на местната организация към СИБ още с нейното основаване на 26 декември 1989 г. Тогава е избран за председател на Контролно-ревизионната комисия, а през 1992 г. оглавява Основната общинска организация във Враца и официално е избран от ръководството на СИБ за председател на РО на СИБ. И 22 години по-късно Начо Начев все още уверено носи отговорностите, произтичащи от поверените му длъжности. Като признание за доброто му ръководство, той е избран и за член на УС на СИБ.

К: Г-н Начев, през призмата на Вашия дългогодишен опит в организацията кои са съдбовните моменти в развитието на СИБ?

- Имам много спомени от дейността и работата на СИБ. Няма да забравя един от най-горещите конгреси в съюза. Бе в средата на 90-те. По онова време председател бе Божидар Ивков, който подчерта, че са му били необходими три години докато разбере същността на работата си. Това е недопустимо за един председател, оглавяващ една от най-големите НПО в България. Тогава бе повдигнат въпросът за неговата смяна. Три дни не успяхме да

изберем ново ръководство, тъй като старият председател не желаше да отстъпи поста. Последния ден се върнахме в сградата на СИБ, за да довършим работата си. Изборът приключи след големи разправии - чак към полунощ.

Но категорично ще заявя, че СИБ намери своя истински ръководител през 1998 г. в лицето на настоящия председател Красимир Коцев - ерудиран човек, работохолик, който доказва, че съюзът е организация с бъдеще. Благодарение на него, когато България още не мислеше да става член на ЕС, СИБ бе приет в Европейския форум на хората с увреждания - EDF. Оттогава насам много неща бяха

ИМАМ ДУМАТА

направени за подобряване живота на хората с увреждания в България. СИБ активно участва в създаването и приемането на редица нормативни документи – закони, наредби и пр., засягащи правата на хората с увреждания. Изгради се и Националният съват на хора с увреждания в България, който също стана член на EDF.

Благодарни сме на СИБ и за ежегодната помощ на много наши членове, изразяваща се най-вече в отпускане и изплащане на живоподдържащи медикаменти.

К: Какво е отношението на местната власт към Основна Общинска Организация на СИБ във Враца?

- До идването на Тотю Младенов като кмет на Враца, връзките с общината не бяха особено добри. С Младенов успяхме да постигнем важни неща и станяхме приятели. Негова е заслугата билетите за градския транспорт от 20 лв. на месец да бъдат намалени на 10 лв. Така сумата от „транспортните“ почти покрива разхода. На тази цена получаваме карта за целия градски транспорт за един месец. Жестът бе одобрен и от следващите кметове на града, така е и до днес. Много ни помага и новото ръководство на общината в лицето на инж. Николай Иванов. Повечето от подлезите в града вече са достъпни за хората с инвалидни колички - бяха направени подстъпи, скосиха тротоарите, оправени

СИБ НАМЕРИ СВОЯ ИСТИНСКИ...

бяха пътеките за колички към жп и автогарата. Направен бе асансьор в Регионалната библиотека „Христо Ботев“, какъвто има от 3-4 години и в Регионалния исторически музей. В момента се прави подстъп към „Леденика“, където миналата година по проект на община Враца бе монтиран асансьор за хора с увреждания. Чрез него ние можем да посетим прочутата със своята акустика Концертна зала в пещерата. Лично аз вече се спусках в нея три пъти, а през лятото планираме колективно посещение, след като бъде завършен подстъпът. Така този уникален природен феномен ще стане привлекателна и достъпна дестинация за хората с увреждания от цялата страна.

Ако трябва да обобща отношенията ни с общината, ще кажа: каквото сме поискали, направено е. Но сега не можем да очакваме много, тъй като работата по проекта за водния цикъл налага разкопаване на всички улици. Това затруднява всички граждани, не само нас. Трябва малко търпение, всичко ще се оправи. Така беше и в Габрово, а сега имат нови улици...

Областна администрация също ни помага. Преди време плащахме за 2 кв.м. 20 лв. месечен наем. Но сега използваме цялата площ на Посетителския център безвъзмездно. Сега се борим да изме-

► стим „Социални грижи“ от 4 и 5 етаж на по-ниско място в сградата, за да бъдат офисите им достъпни за трудно подвижните граждани.

К: Кой е най-големият проблем за хората с увреждания в региона?

- Това безспорно е безработицата. Във Враца тя е над средната за страната, достига 99 % при хората с увреждания. Няма предприятия, които да ги наемат на работа. Ако се случи подобно нещо, то е инцидентно, екстремна ситуация. Иначе са необходими „дебели“ връзки, за да бъде назначен наш човек. Ще посоча конкретен пример: в Трудово-производствената кооперация „Иван Ненов“ работят 8 работника – 2-3 шивачки, 2-3 книговезки, печатар, счетоводител, касиер и директор. И между тях няма нито един инвалид, всички са здрави хора. А нали е трудово-производствена кооперация за инвалиди? Същевременно хо-

рата с увреждания в момента са в неплатен отпуск, защото няма работа за тях...

К: И накрая как виждате бъдещето на СИБ?

- Съюзът е организация, която работи за хората с увреждания. И ще съществува, докато има работещи на добра воля и без възнаграждение. Местната организация наброява 200 човека с редовно отчетен членски внос. Лошото е, че няма достатъчно млади хора. При нас се работи с добра душа, макар че не сме БЧК и си нямаме нищо.

Малко грозен е фактът, че някои хора преди да станат членове на местната организация питат каква ще е личната им изгода. Търсим млади хора, които да дойдат и да работят със желание, но няма такива. Затова все още на поста си е „старата генерация“, която не очаква възнаграждение. Това бе причината да бъдат закрити организациите в Козлодуй, Оряхово, Селановци, Горни и Долни Вадин, Бутан и др., където не успяха да намерят председател... В Криводол също няма организация, но там причина е неудобния транспорт в общината, което затруднява движението на хората. При нас въпросът е решен донякъде като наши председатели са назначени към общините. Все пак трябва да обсъдим въпроса какво е възможно да направим, за да се увеличи субсидията на СИБ - за да се помага и на председателите... ■

Интервю на Галина ГАНОВА

СЪБИТИЯ - ОТ ДЕЛНИКА И ПРАЗНИКА

Анастасия ЯКОВА

Вълнуваща и полезна среща

В напрегнатите майски дни на културни дейности и Клуба на инвалидите в Тутракан посрещна гости - членове на Управителните съвети на организациите от Разград, Исперих, Кубрат и Лозница. Те бяха посрещнати с питка и сол по българска традиция от председателя на тутраканската организация Диян Дяков, от зам.

председателя Г. Василев, от председателя на Пенсионерските клубове Е. Ангелова и други членове на УС на СИБ – Тутракан. Гостите престояха два дни, повечето от тях вървяха с помощни средства, но това не пречеше на духа им и желанието да разгледат дунавския град.

На срещата в Клуба председателят на РО на СИБ - Разград Радослав Няголов каза, че има три причини, за да направят срещата точно в Тутракан. Първо, защото именно този град ги привлече с красотата си, второ - впечатлени са от дейността на организацията на СИБ и защото самият г-н Няголов е живял в Тутракан... Целта на срещата бе обмяна на опит за дейностите, целящи подобряване живота на хората с увреждания. Срещата продължи с другарска вечеря с музика, песни, танци и весело настроение. А на сутришното кафе с поздрав към гостите дойде г-жа Снежана Николова – завеждащ отдел Здравеопазване и социални грижи към община Тутракан.

Гостите с интерес разгледаха красивия крайдунавски парк и недовършената рибарска махала. На брега на Дунава от заведението „Лодката“ се насладиха на красивата природа и си направиха снимки за спомен. С пожелание пак да дойдат и разменени адреси, гостите поеха към техния си край. ■

ХАСКОВО

Олга ВЕЛЕВА

Кулинарен ден

Кулинарен ден под мотото «Бързо, лесно и вкусно» организираха персоналът и потребителите в хасковския дневен център за деца и възрастни с увреждания «Марина».

Идеята е децата и младежите да покажат наученото в часовете по трудотерапия, кулинарство и готварство. Те направиха сандвичи, предястия и коктейли в навечерието на астрономическото лято.

Това е поредната инициатива в центъра. За 1 юни тук се проведе арттерапия, в която потребителите на

социалното заведение рисуваха на двора.

Капацитетът на «Марина» е от 62 места, като сега там се грижат за 40 деца и 18 възрастни. Сред тях е и

българската параолимпийка Юмю Халил. Момичето се готви за европейските игри за хора с увреждания, където ще участва в дисциплината боче - разнообразност на петанка. ■

Даниела АРИЗАНОВА

ВТОРИ ЦЕНТЪР ОТ СЕМЕЕН ТИП ЗА ВЪЗРАСТНИ ХОРА С УВРЕЖДАНИЯ ЩЕ БЪДЕ ОТКРИТ В БРЕЗНИК

Центърът ще се помещава на втория етаж на бившата болница в града, съобщи кметът Васил Узунов. Общината е кандидатствала с проект. На първия етаж има един център от семеен тип, идеята е да се направи същото и на втория, за да се обособи сградата като една специализирана институция. Новият център ще разполага също с 15 места. Социалното звено ще функционира като делегирана държавна дейност. В момента на първия етаж в бившата болница има настанени също 15 ▶

- възрастни. Те обитават ремонтирани и обзаведени стаи, а за престоя си плащат такса, равняваща се на половината от пенсията им. Храната се доставя от кухня, а за настанените в центъра се грижи персонал от 14 души.

СТАРОТО УЧИЛИЩЕ В СЕЛО СИРИЩНИК СТАВА ЦЕНТЪР ЗА ОБЩЕСТВЕНА ПОДКРЕПА

Общинските съветници в Ковачевци гласуваха кметът Васил Станимиров да стартира процедурата по разкриване на социалното заведение. "Идеята е да се даде нов живот на училището в село Сирищник, което беше закрито през 2010-та година - коментира кметът Васил Станимиров. - На територията на община Ковачевци няма услуги от такъв характер, които да подпомагат местното население. Сградата на бившето училище е в добро състояние, социалното заведение ще подслони 40 човека. Около 28 000 лева на година ще са необходими за издръжката на Центъра."

ДОЛНА БАНЯ

С БЛАГОДАРНОСТ КЪМ КМЕТА

Няма по-благородна професия от учителската, защото призвание е да бъдеш любим, незабравим и обичан от много поколения ученици.

Като изпълниш достойно професионалния си дълг и достигнеш до пенсионна възраст, най-хубаво и приятно е преживяването, когато получиш нужното уважение и признателност.

Така на 23 май 2014 г. заедно с още 31 учители, аз получих от местната власт на град Долна баня

един от най-ценните подаръци в моя живот – плакет за особени заслуги в развитието на образованието в общината и телевизор. Те бяха връчени от кмета на града ни г-н Владимир Джамбазов и председателя на Общинския съвет Лиляна Драганова и по случай 40 годишнината от обявяването на Долна баня за град.

Изказвам им моята искрена и сърдечна благодарност!

**Стоянка СТРИНСКА –
дългогодишен учител и председател на Сдружението на хора с увреждания "Венетица"**

ВЪНЪОВДЕН СРЕД БИЛКИТЕ

Жоро ЯНКОВ

На 24 юни т.г. се проведе десетият традиционен събор на РО на СИБ "Св. София" в местността "Дендрариума" на Витоша. Дойдоха 160 души, членове от 28-те софийски дружества на СИБ. За 10-ти път домакин на събора бе дружество "Бъкстон".

Организаторите бяха положили максимум усилия съборът да протече в планинска обстановка - без дежурните приветствия, речи, отчети от "отговорни" лица и гости.

Затова пък неспирни бяха

песните, танците, спортните прояви, подходящи за хора с увреждания. Група ентузиастично отидоха до местността "Игликина поляна" – високо в планината, на която има съоръжения за рехабилитация и килим от цветя и билки.

Обядът с кебапчета

и бира се отрази отлично на изгладнените туристи...Превъзбудени от природните красоти, опиянени от планинския въздух, участниците в събора потеглиха с 4-те автобуса обратно към София. И времето бе с нас – в този ден не капна и капка дъжд! ■

САМОКОВ

Тревожната дъждовна пролет си отиде, оставяйки тежки следи. Но настъпи лятото, а заедно с него възкръсва и надеждата, желанието за духовна отмора.

Великата народна традиция, че билките, набрани на Еньовден са незаменим лек

И пак дойде Еньовден, и пак Клубът на инвалидите с ръководител Боньо Тодоров се подготви за своето празнично пътуване, ежегодно до Ресилевския манастир...

РАДОСТ ЗА НЕМОЖЕЦИТЕ

за тялото и душата, изпълни с бодрост всички членове на клуба. В прекрасния слънчев ден природата бе с нас, помогна ни да се докоснем до нея. Чудесните гледки в подножието на Рила носеха радост и вълнение. Без суетене се пръснахме по поляните, където ни чакаха дъхавите билки... Как да не се радва човек на тези хора, забравили болките и бастуните, за миговете радост, с които и тази година ни дари Божествения свят! И в сърцата се роди благодарността. Благославяйки се, си мислехме вече за следващата година да го има пак Еньовден, когато поляните отново ще оживеят от гласовете и стъпките на добрите, вярващи хора. Догодина, приятели, да го има и нашият грижовен клуб! ■

Нена БИВОЛАРСКА

ПАЗАРДЖИК

ДЕЦА С УВРЕЖДЕНИЯ МЕРИХА СИЛИ В РИБОЛОВ

Седмото издание на риболовното състезание за деца със специални образователни потребности „Един различен ден“ е 11 май, събщи организаторът на събитието Атанас Бояджийски. В подготовката са участвали цял екип от доброволци и местната структура на Ротаракт клуб „Пазарджик-Бесапара“. Състезанието набира все по-голяма популярност и въпре-

ки кризата, една от най-лесните задачи тази година е била да се намерят спонсори, споделя изненадата си г-н Бояджийски. Вече са осигурени купите, медалите, тениските, въдиците, част от подаръците за малките риболовци. Необходима беше само още малко подкрепа за закупуване на допълнителни подаръци, за да направим този ден наистина разли-

► чен и специален за малчуганите, допълни организаторът.

Мероприятието, замислено първоначално като национална акция по градове, сега е единствено по рода си в цялата страна и се организира само в Пазарджик. Идеята възниква в сформирани преди 7 години клуб на риболовци от цяла България. Всеки от тях спонтанно споделя какво би искал и би могъл да направи за привличането на децата към този спорт в своя град. Нито едно намерение, освен това на г-н Бояджийски, не проработва.

Макар интересът към организираните риболови за млади хора с ув-

останали, за да няма сърдити. Плюс купи и медали. Накрая рибите се пускат отново във водата, дава им се втори шанс да живеят. Според г-н Бояджиев, това е и най-емоционалната част от деня за децата. Първо не вярват на ушите си – как ще се лишат от улова си? После обаче, осъзнавайки, че са подарили живот, са особено горди със себе си. Искрени възклицания се чуват и на старта, когато хлапетата уловят първата си рибка – така разбират, че могат повече, отколкото са смятали дотогава. Тези преживявания правят деня им наистина различен и незабравим. И дават на малчуганите

ценен урок: че с риболова можеш да отпочинеш, да прекараш известно време сред природата, без да ѝ нанасяш вреди. Дори напротив – може да почиштиш мястото около себе си. И, че да подариш живота на рибата, е точно толкова удовлетворяващо, колкото и улавянето ѝ.

Въпреки че е под формата на риболовно състезание, събитието има и голяма социална насоченост. Децата се срещат и запознават с нови хора, които се отнасят с тях като с равни, не ги гледат с предразсъдъци, предубеденост и дистанцираност. Тези контакти помагат на малчуганите да придобият умения за общуване, да преодолеят донякъде своите притеснения, да повярват в собствените си способности и умения, допълва г-н Бояджийски. ■

реждания да е голям, засега няма как в него да се включат повече от 40 състезатели, пояснява организаторът. Пространството на водоема край Фазанарията позволява толкова. До всеки от участниците ще застане доброволец – опитен риболовец, за да го напътства в тайните на въдичарството.

После съдии ще претеглят уловените риби и ще определят победителите. Те получават еднакви подаръци, като тези на всички

ЮБИЛЕЙ

Вокална група „Детелина“ към Общинската организация на СИБ - Разград на 29 май отбеляза тържествено 5-годишнината от създаването си. В Народно читалище „Развитие“ 1869 година (старият театър) беше организирано празненство под патронажа на община Разград с кмет Денчо Бояджиев. Проявата е в чест и на 25-годишнина от създаването на Съюза на инвалидите в България.

Вокалната група откри своя малък фестивал с развяване на знамето на България и с шитото специално за нея знаме. Концертът започна с фолклорно представяне на разградската група. Председателят на клуб „Детелина“ и на Общинската организация на СИБ Иванка Петкова запозна всички гости с историята на групата. Тя и Милка Драгнева бяха и организатори, и основни сценари-

сти на тържеството.

Първи поздрав към юбилярите отправиха символичните кръстници на разградската вокална група - гостите от Балчик, от клуб „Хинап“. Те подариха макет на дървен кораб с послание групата по-често да посещава морския град. Имаше още много поздравки от фолклорни състави от цяла Североизточна България. Със свои специални изпълнения ▶

поздравиха фолклорните състави от с. Професор Иширково, обл. Силистра, вокалната група „Здравец“- Кубрат, от клубовете на СИБ в Кубрат и клуб „Доверие“- с. Беловец, изпълнители от село

Божурово - Марияна Тодорова, от селата Бисерци, Сребърна, от общ. Силистра с ВГ „Сребърче“ и много други фолклорни състави. Специални поздравии отправиха и най-възрастните представители на вокалната група от Разград -81-годишните членове на групата с млад дух Тотка Довруева и Николай Дянков. Всички фолклорни изпълнители и групи ще имат скъпи спомен от юбилея – домакините на търгване ги закичиха с капанска китки и им подариха сувенири от лудогорския град. Празникът продължи с празненство до зори, като беше разрязана и специална торта за юбилея. ■

От името на УС на СИБ, от Централно управление и от името на сп. Кураж - сърдечни поздравления за създателите на вокална група «Детелина», за всички всеотдайни изпълнители - певци и музиканти! Пожелаваме ви преди всичко да сте здрави, да печелите още много награди, да радвате своите съграждани и приятели със своя ентузиазъм да творите красота!

Благодарност изказваме и на общинската администрация на Разград, без чиято подкрепа не биха били възможни успешната работа на организацията на СИБ и изявите на вокална група «Детелина». Празникът, сътворен на 29 май в Разград, е един чудесен дар и за юбилея на СИБ!

VIII РЕПУБЛИКАНСКИ МНОГОЖАНРОВ ФЕСТИВАЛ НА ХОРАТА С УВРЕЖДЕНИЯ

21-22 юни 2014 г.

И тази година желаещите да участват във фестивала бяха много – почти 2000 души...Но в първия ден на фестивала се случи ужасното бедствие във Варна и в други градове, поради тази причина не бе осъществена една от хубавите идеи на фестивала – да се извие най-дългото хоро! Самодейците склониха глави в знак на съпричастност към трагедията в Североизточна България...

Все пак на сцената в кв. Църква имаше много песни, танци, рецитации, български обичаи и хората с увреждания отново показаха, че

изкуството осмисля истински живота им. А имаше и други изненади от страна на организаторите Анита Тараланска и Георги Георгиев – участието на солистите от Държавния

музикален театър Катерина Тупарова и Александър Мутафчийски. Те изпълниха любими арии от оперети и създадаха прекрасно настроение за участниците и гостите на фестивала. Любезните домакини им поднесоха огромен букет и добруджанска пита.

Силно аплодиран бе и народният певец Илия Луков. Той изпълни акапела песен, написана от бесарабски

- българин, а после изпя любими на всички песни от Пиринския край и пожела на хората духът им да бъде толкова висок, че да се съхрани вовеки България и българския род.

Журито с председател Сашо Диманов – професионален музикант и диджей – и членове Соня Сиджимова – преподавател в ЮЗУ „Неофит Рилски“ в Благоевград и Людмила Николова – преподавател по музика от Перник

► VIII РЕПУБЛИКАНСКИ...

Поздрав към участниците и гостите отпрати и дружеството на гълъбовъдите „Кракра“ от Перник – 50 птици литнаха в небето като символ за полета на силния човешки дух...

Едни се подготвят за сцената, други пеят, трети танцуват - това е техният истински празник, за който хората с увреждания мечтаят цяла година...

► По традиция имаше и богата изложба на приложното изкуство във фойето на читалище „Просвета“. Рокля, направена от 100-годишен ръчно тъкан вълнен плат показва Норка Йовчева от с. Градина, Първомайско. Матей Петков от Ботевград бе подредил красиви дърворезбовани пана, панички, чинии и гаванки. Рисувани кратунки и бе изложила Павлинка Градева от русенското село Иваново. Картини, направени от семена – слънчоглед, боб, леща, ориз, нахут представи Даниела Генчева от Трявна. Тя бе изработила и пъстри цветни картини за деца от малки хартиени ролца. Голямо цветно пано от пластмасови капачки бе направил Радослав Павлов от Перник. Плетени бешки дрешки и терлички, гоблени, фини дантели, плетени на една кука, бижута, графика, маслени и акварелни картини и др. имаше в експозицията. Журито бе затруднено да избере най-добрите изпълнения и творби.

Г-н Диманов не скри, че хората с увреждания са го разчувствали и трогнали с таланта и с интелигентността си. ■

ЕВРОПЕЙСКИ ОПИТ

Нена БИВОЛАРСКА

ЕДНО РАЗЛИЧНО ОТНОШЕНИЕ
КЪМ ХОРАТА С УВРЕЖДЕНИЯ

Стотици са предприятията в Германия, чийто персонал е с 30 до 60 процента от хора с увреждания. Това видяха по време на посещението си в Берлин участниците в българска група, част от която бяха и работещи в сферата на социалните дейности в Пазарджик. Обмяната на опит, проведена в началото на април, стана възможна благодарение на успешно защитен проект от Фонда за превенция на престъпността ИГА. Целта на проекта е социално включване на правонарушители чрез иновативни модели на социални предприятия. В групата бяха 13 човека, представители на различни институции - неправителствени, национални и местни, с идеята всеки да приложи германския опит в своя ресор.

Директорката на Регионалната дирекция за социално подпомагане Цветелина Арапова-Чавдарова бе част от събитието и споделя, че то ѝ е показало най-вече едно различно отношение към хората с увреждания. Ако в развитата европейска държава те са пълноценна част от обществото, при това от десетилетия, то у нас едва сега се учим да ги приемаме, например, в масовите детски градини и училища, сравнява нещата у нас и там г-жа Арапова.

Две пазарджишки фирми с интерес
към немския опит

Широко развитата мрежа от предприятия в така наречения социален бизнес в Германия нямаше как да бъде организирана, ако работодателите от този сектор не получаваха подкрепата (включително - финансова) от държавата и общините, разказва Цветелина Арапова. Схемата е подобна на тази в България - с насърчителните мерки и програми за заетост. При тях и у нас всяко предприятие може да получи пари за преустройство на работните места и създаване на достъпна среда, за възнаграждения на наетите хора с увреждания, за осигуровките им. В Германия е предвидено и перо за част от инвестициите в производството.

Най-хубавото е, че всичко това, при сега работещите нормативни документи, може да бъде приложено и в България, смята Цветелина Арапова. Стига на предприемачите да им стигне смелост да опитат. Никой не е казал, че ще бъде леко, но трудно не е синоним на невъзможно.

Германският опит обаче показва и друго - предприемачите от со-

► циалния сектор не се борят всеки сам с проблемите си. Тези работодатели са обединени в обща мрежа с функциите на браншова организация. Българските гости се запознали с работата на една такава мрежа, обединяваща 14 предприятия. И с много интересен модел, защото фирмите в нея не само конкурират, но и си помагат - нещо неособено типично за България. В тази мрежа има и обучителен център. Издават собствено списание, насочено към проблемите, които вълнуват трудещите се инвалиди.

Цветелина Арапова е радостна, че посещението е преминало в стегната програма, която позволила на българите да почерпят много от немския опит. Тя се надява скоро, със съдействието на държавните и общинските институции, подобни социални предприятия да бъдат разкрити и у нас. Две местни фирми вече проявяват жив интерес към това - дървообработващо предприятие и обществена пералня.

Какво могат да правят инвалидите в Германия?

За да са изпълними, задълженията на трудещите се на работните места за инвалиди, били строго определени. Едно от момчетата, примерно, трябвало да поставя кофички за кисело мляко на машината, а пълните и запечатани - да сваля и да ги реди в кашони за експорт. В огромна оранжерия за производство на разсад за цветя пък гостите видели друг младеж, чието задължение било да поставя в пластмасови кофички торфена смес, да я притъпква, за да е готова за следващата операция, също поверена на инвалид - пикирането на коренчето.

Важна причина за успеха е фактът, че менторите работят с усмивка и с внимание към увредените си колеги. Почти всички отговорници, за да заемат такава позиция, е трябвало да завършат и педагогика, освен другата си професионална квалификация. Това е наистина необходимо, като се има предвид, че нивото на част от хората с умствени проблеми е като на 5-6 годишни деца.

Немците намират начин да използват и най-неочакваните умения на хората с увреждания. В различни производства участват аутисти и хора с тежки физически и психически заболявания. Както е известно, първите са трудно контролируеми, но във всеки от тях дреме неизползван интелект, понякога - гениален потенциал. В малка консултантска фирма, наемаща само хора с аутистични прояви, българските гости видели младежи, включени в специално обучение и чиято задача била да отстраняват грешки в компютърни програми. За доброто изпълнение вероятно им помага и характерната за това заболяване силна зрительна памет. След обучението те са насочвани към световно известни фирми като „Водафон“, „Телеком“, „Ауди“. Задължението на консултантите е не само да подберат онази част от хората, които могат да вършат това, но и да отидат в следващата им фирма, за да подготвят работното им място - да е широко, да е свет-

ЕДНО РАЗЛИЧНО ОТНОШЕНИЕ...

ло, да е приветливо. Задължително се прави обучение и на колектива.

Оказва се, че част от инвалидите може да бъдат много полезни и в дейности, смятани за твърде опасни за хора като тях. Например - стругарска работилница, мелница, авторемонтен цех. В работилница, където се сглобявали отделни части за електронна техника, основната част от персонала са хора с тежки увреждания - и физически, и психически, както и мнозина с тежка форма на Даун. Работата им е да следят производствения процес, да поставят даден детайл на обезопасена машина, комплектват модула, за който отговарят, а накрая го поставят изключително подредено и внимателно в специална ваничка. После я подават на следващия, който пък сглобява отделните детайли в едно.

Г-жа Арапова имала възможност да изпие сутрешното си кафе в заведение до концертната зала на Берлин, в което 50 на сто от персонала били хора с увреждания. Това не им пречело да обслужват клиентите, и то висококачествено.

Част от средствата, спечелени от тези предприятия, те са задължени да инвестират в човешки ресурси - обучения, наемане на още хора, разкриване на нови работни места. Въпреки всичките си допълнителни ангажименти, тези дружества печелят, и то добре. За което роля има и мощната подкрепа на обществото. Пример за това е оранжерията за цветни разсади, която е започнала с една сергия, днес вече зарежда цялата страна. Както и социална трапезария, която в началото е хранела на благотворителни начала само бежанци. Те обаче се окопитили, взели заеми от приятели и направили свои трапезарии. Всеки от тях предлага своята национална кухня и едновременно учи, за да вземе професия. В момента общото им предприятие вече зарежда всички детски градини след спечелена обществена поръчка.

Ако работят на трудов договор, хората с увреждания трупат трудов стаж, който по-късно им дава шанс да вземат по-висока пенсия, както и у нас. Различното там е, че тези хора плащат свой социален дан на държавата за положените грижи. Ако например получава пенсия от 500 евро и започне работа за още 500, то пенсията му веднага се намалява със 140 евро. По закон инвалидите там могат да получават до 860 евро. Смята се, че това е сумата, с която могат да живеят достойно, а останалите средства се ползват за социални програми.

Всички възможности за работа на хора с увреждания са довели до различно мислене в Германия, след като от 35 години са неизменна част от обществения живот. Там е немислимо да си вземеш пенсията и да безделничиш по цели дни. Недопустимо е да имаш право на труд и да не го използваш - във фризьорство, в ресторантьорство, в градинарство, в преработвателния сектор... ■

ИНВЕСТИРА ВЪВ ВАШЕТО БЪДЕЩЕ

Договор за безвъзмездна финансова
помощ

№ BG051PO001-7.0.07-0142-C0001

Проект Е-УСПЕХ

Европейски
социален фонд

ЕВРОПЕЙСКИ ИНОВАЦИИ -

УСВОЯВАНЕ НА ОПИТ И ДОБРИ ПРАКТИКИ ОТ СОЦИАЛНИТЕ ПРЕДПРИЯТИЯ ЗА ЕЛ.ВКЛЮЧВАНЕ И ДИГИТАЛНИ КОМПЕТЕНЦИИ ЗА ЗАЕТОСТ НА ХОРАТА С УВРЕЖДАНЯ

НАЦИОНАЛНА ФЕДЕРАЦИЯ
НА РАБОТОДАТЕЛИТЕ НА ИНВАЛИДИ

NATIONAL FEDERATION OF
EMPLOYERS OF DISABLED PEOPLE

На 12 юни 2014 г., София се проведе пресконференция за резултатите от изпълнението на проект „Е-УСПЕХ Европейски иновации - Усвояване на опит и добри практики от Социалните Предприятия за Ел.включване и дигитални компетенции за заетост на Хората с увреждания“, организирана от Националната федерация на работодателите на инвалиди в партньорство с Център за професионално обучение и рехабилитация (BBRZ Ö) – Австрия.

В рамките на пресконференцията бяха представени:

Цели и изпълнени дейности по проект „Е-УСПЕХ Европейски иновации - Усвояване на опит и добри практики от Социалните Предприятия за Ел. включване и дигитални компетенции за заетост на Хората с увреждания“; Резултати от проекта и обмяна на опит; обсъждане на насоки за устойчивост на проекта. Проект

„Е-УСПЕХ: Европейски иновации - Усвояване на опит и добри практики от Социалните Предприятия за Ел.включване и дигитални компетенции за заетост на Хората с увреждания“, съгласно Договор за безвъзмездна финансова помощ № BG 051PO001-7.0.07-0142-C-0001 е насочен към заети лица в социалните и специализирани предприятия/кооперации за хора с увреждания, неправителствени организации, работодатели по проблемите на хората с увреждания и тяхната социална интеграция чрез трудова заетост.

В рамките на проекта бяха реализирани успешно следните дейности:

Разработен Наръчник с добри практики и стратегии за е-включване и онлайн присъствие за предприятията от социалната икономика; Посещения на място на група от 8 представители от социалните предприятия в ►

- Австрия с цел запознаване с австрийския опит в е-включването и дигиталните компетентности; Организи

зираните четири специализирани обучения в България за развитие на дигитални компетентности като онлайн маркетинг,

Е-търговия, брендиране, SEO оптимизиране и други за 30 служители в социални предприятия; Предстои доизграждането на онлайн платформа и продуктов каталог в подкрепа на социалните предприятия, улесняваща взаимоотношенията с клиентите.

Заложената в проекта идея е да се предостави възможност на НФРИ и нейните членове - специализирани предприятия, да черпят от опита на Австрия в областта на информационните технологии

ЕВРОПЕЙСКИ ИНОВАЦИИ...

чрез обмяна на идеи, знания, наука, съвместно разработване на стратегии за е-включване и брендиране, при които се очаква добавена стойност за заетостта на хората с увреждания в България.

Проектът е стартирал на 1-ви юли 2013 г. и завърши в края на месец юни 2014 г. Стойността на проекта е в размер на 185 722,55 лв.

Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“ 2007-2013, съфинансирана от Европейския социален фонд.

Националната федерация на работодателите на инвалиди носи цялата отговорност за съдържанието на настоящия документ, и при никакви обстоятелства не може да се приеме като официална позиция на Европейския съюз или Министерството на труда и социалната политика. ■

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА „РАЗВИТИЕ НА ЧОВЕШКИТЕ РЕСУРСИ“ ИНВЕСТИРА ВЪВ ВАШЕТО БЪДЕЩЕ БЕЗ ГРАНИЦИ – BG051PO001-7.0.07-0109-C0001/09=04=2013

ФОНДАЦИЯ „ОЧИ НА ЧЕТИРИ ЛАПИ“ РЕАЛИЗИРА ПРОЕКТ „Иновативна социална услуга – рехабилитация и интеграция на възрастни хора със сетивни и двигателни увреждания с помощта на служебни кучета“ (ИСУ) – България – Словения

На организирана от фондацията кръгла маса председателката на фондацията Албена Алексиева представи резултатите от проучването и анализа на статута на служебните кучета за хора с увреждания – водачи, асистенти и терапевти в България и в Словения. ►

Бяха демонстрирани уменията на Мишо - куче асистент - от неговата треньорка Мартина.

Какво се доказва с този проект?

Кучето водач ти дава денонощна партньорска подкрепа - независимост и свободен достъп. Изборът да имаш куче водач, е изборът да

бъдеш свободен. Кучето водач гарантира удобно темпо и безопасно придвижване. Помага ти да се справиш с предизвикателствата на средата. С него си добре дошъл навсякъде.

Кучето асистент ти дава денонощна партньорска подкрепа, адаптирана към твоите потребности. То е при-

ятел - винаги на разположение. Кучето асистент прави всичко в дома ти достъпно за теб. То е помощник, който умее много неща. Улеснява твоята независимост и самообслужване. То ти сътрудничи и те приема безусловно.

Служебните кучета за хора с увреждания са традиционна практика в Европа и социална иновация за България и Словения. Подготовката им се извършва от професионални обучители, които познават потребностите на хората с увреждания и адаптират възможностите на кучетата към тях. Дипломираните кучета водачи и асистенти се предоставят безвъзмездно.

Екипите на словенската организация SLO CANIS и българската фондация «ОЧИ НА ЧЕТИРИ ЛАПИ», работили по проекта.

ОТ 1 ЮЛИ 2014 Г. НЗОК ЩЕ ЗАПЛАЩА МЕДИЦИНСКИ ИЗДЕЛИЯ ЗА БУЛОЗНАТА ЕПИДЕРМОЛИЗА

Комисията по договаряне на стойностите, до които НЗОК ще заплаща медицинските изделия в извънболничната и болничната медицинска помощ, приключи своята работа.

Комисията разгледа постъпилите от заявителите, представляващи фирмите - производители заявления за 371 медицински изделия, като в резултат на договорените отстъпки разходите, които ще заплати НЗОК за шестмесечен период, спрямо разходите, които НЗОК би заплатила, ако нямаше договаряне, са намалени с 6 000 000 лв.

Осигурено е 100% заплащане от страна на НЗОК на 177 продукта, като сърдечни клапи, коронарни и периферни стентове, тест-ленти и др.

Постигнати са намаление на стойностите, заплащани от НЗОК в 11 групи/типове с най-големи обеми. Сред тях са сърдечна клапа на протеза, кохлеарна имплатна система, комплект електрод за временна кардиостимулация и др.

Здравната каса ще заплаща медицински изделия за Епидермолизис булоза симплекс, Епидермолизис булоза леталис, Епидермолизис булоза дистрофика.

За първи път в страната е изготвен публичен и достъпен за граждани и специалисти списък на медицински изделия, което гарантира легитимността, както на вносителите и производители, така и на самите изделия.

Създадена е система за кодиране и специализиран информационен модул, която ще доведе до по-добър контрол при разхода на средства за болнична помощ - от една страна, а от друга - ще осигури база данни по елементи с цел по-добро и обосноващо планиране на бюджетните средства.

Списъкът на медицинските изделия, прилагани в извънболничната помощ, които НЗОК ще заплаща, съдържа 520 продукта на 24 производителя, представявани в процедурата от 18 заявителя. Списъкът е напълно обновен и обогатен като номенклатура. Действащият към момента списък е приет през 2007 г. и много от продуктите вече са оттеглени от пазара, което създаваше напрежение и неудобство от страна на здравноосигурените пациенти и медицинските специалисти.

Продуктите в Списъка на медицинските изделия, прилагани в извънболничната помощ, са групирани в 4 големи раздела, както следва:

► Тест-ленти за измерване на кръвна захар – НЗОК ще заплаща възможно най-ниската цена от 28.00 лв.;

Увеличен е броят на тест-лентите при интензифицирано лечение с инсулин, които НЗОК ще заплаща - от 150 на 300 бр. годишно.

Изделия за илео- и коло - стоми – запазен е заплащаният към момента месечен лимит в размер до 139.20 лв.;

Изделия за цистостома и друг изкуствен отвор на пикочните пътища – запазен е заплащаният към момента месечен лимит в размер до 206.40 лв.

Незалепващи превръзки за пациенти с булозна епидермолиза - определени са три стойности за месечен лимит, на база на становища на националния консултант, както следва:

- за епидермолизис булоза симплекс – до 132.00 лв.;
- за епидермолизис булоза леталис – до 924.00 лв.;
- за епидермолизис булоза дистрофика – до 1849.00 лв.

Списъкът на медицински изделия, прилагани в болничната помощ, които НЗОК ще заплаща извън стойността на клиничните пътеки, съдържа 1028 продукта на 86 производителя, представлявани в процедурата от 53-ма заявителя. За 170 продукта е осигурено пълно заплащане от страна на НЗОК, като в повечето групи има отделни продукти, които са с намалено доплащане от страна на пациента. Продуктите са групирани в 15 големи раздела.

Българският фармацевтичен съюз и Асоциацията на научноизследователските фармацевтични производители в България с обща позиция относно борбата с фалшивите лекарства

С цел противодействие на разпространението на фалшиви лекарствени продукти, Европейският съюз прие Директива за борба с фалшифицираните лекарствени продукти (Директива 2011/62/ЕС), която беше публикувана на 1 юли 2011 г. Лекарствените продукти, отпускани по лекарско предписание, ще носят показатели за безопасност като бар код на всяка опаковка, а дизайнът на самите опаковки ще бъде променен, за да се гарантира, че не са отваряни и подправяни. Директивата изисква още създаването на национална система за верификация на лекарствените продукти, която ще позволява проверка в аптеката на всяка опаковка, отпускана на пациент. Националните системи ще са свързани с европейската и ще работят в синхрон с нея. Работата по изграждане на общеевропейската система за верификация на лекарства вече започна, а фармацевтичните фирми, дистрибуторите и аптеките ще

Българският фармацевтичен съюз ...

имат 3 години да приведат практиките си в съответствие с изискванията на Директивата.

Българският фармацевтичен съюз и Асоциацията на научноизследователските фармацевтични производители в България (ARPharM) ще обединят усилията си за изграждане на национална система за верификация на лекарствени продукти. Предстои още тази година двете организации да подпишат меморандум за сътрудничество и да започнат консултации за създаването на национална структура за верификация на лекарствени продукти, която да разработи и впоследствие да управлява системата.

Общата цел е от началото на 2018 г. в България да има внедрена система за верификация на лекарствени продукти, която да функционира в синхрон с европейската и да гарантира, че до пациентите няма да достигат фалшифицирани лекарствени продукти.

СРЕЩА НА РЪКОВОДСТВОТО НА НЗОК С ПРЕДСТАВИТЕЛИ НА ФИРМИ, КОИТО ПОДПОМАГАТ ОБЕЗПЕЧАВАНЕТО НА ХЕМОДИАЛИЗАТА У НАС

На първо място бе поставен акцент върху качеството на диализата у нас, затова ще бъде направен анализ на пациентите, нуждаещи се от диализа, преминали през държавните или частните центрове, за да се даде реална представа за това къде предпочитат те да провеждат процедурата и да се постигне по-справедливо преразпределение на средствата, предвидени за целта. Да се търси качествена услуга на най-добра цена бе предложението на представителите на бизнеса, участвали в срещата. Касата да сключва договор само с тези диализни центрове, които отговарят на критериите за качество, е и мнението на НЗОК. За-

конови промени, които ще дадат равен старт на частните диализни центрове с тези, които функционират в държавните болници и промяна на медицинския стандарт за диализа, бяха предложенията, около които се обединиха участниците в срещата. Те бяха категорични, че застават зад всяка инициатива на НЗОК да бъде намерен механизъм с ясни критерии за контрол, чрез който да може да се следи качеството на услугата. Средствата за хемодиализа са достатъчни, но липсва ефективна организация и контрол. Средствата за извършени хемодиализни процедури следва да се ползват само за тази дейност, а не да се разпределят за други цели.

„ДЕБРА БЪЛГАРИЯ“ БЛАГОДАРИ НА НЗОК ЗА ГРИЖАТА ЗА ПАЦИЕНТИТЕ С БУЛОЗНА ЕПИДЕРМОЛИЗА

На 20 юни 2014 г. се състоя среща на ДЕБРА БЪЛГАРИЯ – пациентска организация, която защитава интересите на пациенти с булозна епидермолиза, и оперативното ръководство на Националната здравноосигурителна каса. Г-жа Елена Енева – член на УС на ДЕБРА БЪЛГАРИЯ, изрази благодарностите на родителите на т.нар. „пеперудени деца“ за това, че от 1 юли т.г. НЗОК ще заплаща консумативите, необходими за тяхното лечение. Повод за срещата е тревогата на семействата с пациенти с булозна епидермолиза, че те не се наблюдават ефективно. Трябва да се помисли и в посока на изграждане на Център с по-специален статут и отговарящ на по-специфични критерии за спазване на стерилност и т.н., който да поеме цялостната грижа за тези хора. Д-р Р. Тодорова – управител на НЗОК, подчерта, че пациентите с редки болести се нуждаят от специална грижа и финансирането на тяхното лечение не бива да е само от касата. Редките болести следва да бъдат изведени в отделен ред, поради спецификата на тяхната патология, както и поради социалния им ефект върху семейството, обществото и държавата. Директорът на дирекция „Лекарствени продукти, медицински изделия и контрол по предписване и отпускане“ – маг. фарм. Маргарита Грозданова, пое ангажимент – за улеснение на пациентите, в кратки срокове да се опише пътят на страдащите от булозна епидермолиза – от лекаря до аптеката, където ще получат своя пакет със специални превръзки и текстът да се публикува на видно място на официалната интернет страница на НЗОК.

РЗОК ЩЕ ОКАЖАТ ПЪЛНО СЪДЕЙСТВИЕ НА ПОСТРАДАЛИТЕ ОТ НАВОДНЕНИЯТА

Управителят на НЗОК д-р Р. Тодорова, разпреди на директорите на районните здравноосигурителни каси (РЗОК) във Варна, Добрич и Велико Търново да оказват пълно съдействие на пациенти, загубили медицинската си документация. Ако сред тях има хронично болни, чиито рецептурни книжки са изчезнали, а те се нуждаят от медикаментите си, нека незабавно се обърнат към РЗОК, където ще получат необходимата им помощ. Всички въпроси, свързани с проблеми в лечението, пациентите могат да отправят освен към районните каси по местоживеене, и на горещия телефон на НЗОК – 0800 14 800, на стационарните телефони 02 9659 387; 02 9659 121; както и в рубриката „Он лайн консултации“ на официалния сайт на институцията – www.nhif.bg.

ЯСНИ ПРАВИЛА ЗА ЛЕЧЕНИЕТО И ПРОСЛЕДЯВАНЕТО НА ПАЦИЕНТИТЕ С РЕВМАТОЛОГИЧНИ ЗАБОЛЯВАНИЯ

На 1 юли т.г. оперативното ръководство на НЗОК проведе среща с представители на Организацията на пациентите с ревматологични заболявания (ОПРЗБ), Асоциацията на пациентите с ревматоиден артрит, Асоциацията на пациентите с псориазис и усложнения от псориазиса и Българската асоциация БОЛЕСТ НА КРОН И УЛЦЕРОЗЕН КОЛИТ. В разискванията взе участие и Иван Димитров – член на Надзорния съвет на НЗОК.

Обсъдени бяха не само финансовите, но и медицинските аспекти на проблемите на пациентите с ревматологични заболявания. С особена острота бе поставен проблемът с диспансеризацията и активното наблюдение на болните, които се нуждаят от периодично наблюдение не само на основното си заболяване, но и на състоянието на белия дроб, на сърцето, на кръвоносните съдове и т.н. Двете страни споделиха становището, че на практика не съществуват изработени стандарти за тази дейност.

Напоследък двойно се увеличават болните, лекувани с биологични продукти, които оказват сериозни странични ефекти върху човешкия организъм. Дали изследванията на тези пациенти са прецизни и дали всички пациенти са показани за приложение на такива лекарства – това е въпрос без отговор.

Тъй като НЗОК няма законово

основание да контролира качеството на диагностично-лечебния процес, не може да проконтролира и качеството на проведените изследвания.

Представителите на пациентските организации изразиха неудовлетвореността си от работата на експертните лекарски комисии към университетските болници, които издават протоколите за лечението им. Те подчертаха, че трябва да се упражнява ефективен контрол върху тяхната работа, като отношение вземат и етичните комисии към регионалните колегии на Българския лекарски съюз (БЛС).

Участниците в срещата се обединиха около следните предложения:

Държавата да изпълнява конституционните си задължения и да внася здравните осигуровки на категориите граждани, които тя осигурява, в пълен размер;

Държавата да има ясно дефинирана политика по отношение на страдащите от ревматологични заболявания;

Съвместно с националните консултанти, БЛС, НЗОК и пациентските организации – като наблюдатели, да бъдат разработени ясни протоколи за поведение при диагностициране, лечение и проследяване на пациенти с ревматологични заболявания и в частност – на пациенти, лекувани с биологични продукти. ■

ВЕСТИ

ПРАВИТЕЛСТВОТО ОДОБРИ ПРОМЕНИ В ПРАВИЛНИКА ЗА ПРИЛАГАНЕ НА ЗАКОНА ЗА ИНТЕГРАЦИЯ НА ХОРАТА С УВРЕЖДЕНИЯ. Основната част от тях отразяват измененията в Закона от началото на т. г. Отменя се глава втора – „Ред за водене на регистъра на специализираните предприятия и кооперации на хората с увреждания“, тъй като регистрационният режим е разписан в Закона за интеграция на хората с увреждания.

С другата част от промените се въвежда нормативно регламентиране на сроковете, в които дирекциите „Социално подпомагане“ изплащат месечните добавки за социална интеграция и целевите помощи за хората с увреждания. Това е последният ден на месеца, следващ месеца, за който се полагат добавките и помощите. Облекчава се режимът за промяна на образците на заявления-декларации за добавки по Правилника. Предвижда се те да се утвърждават от министъра на труда и социалната политика, а не с постановление на правителството. С изменение в Приложение №7 на Правилника се облекчават и изискванията по отношение на ЛКК-протоколите на една голяма част от видовете помощни средства, приспособления, съоръжения и медицински изделия, като се предвижда медицинският протокол да се издава вече от ЛКК по профила на специалността. С преходните и заключителни

разпоредби на одобреното постановление се правят промени и в правилниците за прилагане на Закона за семейните помощи за деца и на Закона за социално подпомагане с цел облекчаване на административните процедури за хората с трайни увреждания. С въведените промени отпада изискването те да представят експертното решение на ТЕЛК/НЕЛК при всяко подаване на молбите за отпускане на социални и семейни помощи в рамките на валидностния срок на решението на компетентните органи на медицинската експертиза.

ПРАВИТЕЛСТВОТО ОДОБРИ ПРОМЕНИ В ПРАВИЛНИКА ЗА ПРИЛАГАНЕ НА ЗАКОНА ЗА СОЦИАЛНО ПОДПОМАГАНЕ.

Промените засягат социалните услуги „центрове за настаняване от семеен тип“, „защитени жилища“ и „дневни центрове“ в зависимост от целевата група. Диференцираният подход е в съответствие с изпълняваната Национална стратегия „Визия за деинституционализация на децата в Република България“ и с Националната стратегия за дългосрочна грижа. Въвеждането му ще допринесе за по-добър баланс между качеството на услугите и ефективното им предоставяне, както и индивидуализирането на работата с потребителите.

ПРОМЕНЕТЕ ВЛИЗАТ В СИЛА ОТ 1 ЯНУАРИ 2015 Г.

ВЕСТИ

НАЦИОНАЛЕН ТЕЛЕФОН 070 018 250 ЗА ПЪРВИЧНА ПРАВНА ПОМОЩ разкри Националното бюро по проект "Подобряване на достъпа на уязвими групи до правна помощ чрез пилотен проект за първична правна помощ". На горещата телефонна линия всеки гражданин може да получи безплатен правен съвет на цената на един селищен разговор. Услугата се извършва от квалифицирани адвокати в рамките на работното време от 9.00 ч. до 17.00 ч.

Разкрити са два изнесени центъра за първична правна помощ в гр. Сливен, ул. "Велико княжевска" № 6, тел. 0877/622 665; в гр. Видин, ул. "Цар Александър II" № 19, ет. 6, тел. 0877/088 522. В центровете може да се срещнете с адвокат, с когото да споделите вашия проблем, заедно да намерите подходящо решение и да подготвите необходимите документи.

Пилотният проект се финансира от Норвежкия финансов механизъм 2009 – 2014 г. "Norway grants".

РЕДОВНАТА ГОДИШНА СРЕЩА НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАЦИЕНТСКИ ФОРУМ (ЕПФ) се проведе на 12 и 13 май т.г. в Брюксел - Кралство Белгия, с участието на Федерацията "Български пациентски форум". На срещата бяха разгледани актуални въпроси за достъп до здравни грижи и услуги, насърчаване, активно участие на хората с увреждания и пациентите, разбиране към младежите и по-задълбочено включване на младежките пациентски групи и др. Представиха се намеренията за набиране на нови членове и за популяризиране на целите и ролята на младите хора в пациентската организация.

На заседание от 11.06. т.г. МС прие **ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ ЗА ПЕРИОДА 2014-2015 Г. ПО ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ДЪЛГОСРОЧНАТА СТРАТЕГИЯ ЗА ЗАЕТОСТ НА ХОРАТА С УВРЕЖДЕНИЯ 2011-2020 г.** Предвижда се осигуряването на подходящи форми за квалификация и преквалификация, на заетост, на достъпна среда, на трудово посредничество,

на помощни средства, приспособления и медицински изделия, както и на адекватна нормативна среда за хората с увреждания. В плана са отразени дейностите, които ще бъдат реализирани през тази и следващата година, както и отговорните за изпълнението институции и ведомства. Проект на плана е публикуван в интернет-страницата на МТСП.

ВЕСТИ

До 30 септември 2014 г. дирекциите „Социално подпомагане“ ще приемат **МОЛБИ-ДЕКЛАРАЦИИ ЗА ЕДНОКРАТНАТА ЦЕЛЕВА ПОМОЩ ЗА УЧЕНИЦИ**, записани в първи клас на държавно или общинско училище, за покриване на част от разходите в началото на учебната 2014/2015 г. С Постановление на МС № 177 от 27.06.2014 г., публикувано в ДВ бр. 54 от 01.07.2014 г. размерът на тази помощ е определен на 250 лв. Право на тази помощ имат семейства, чиито деца са записа-

ни за първи път в първи клас и средномесечният доход на член от семейството за предходните 12 месеца е по-нисък или равен на 350 лева. Този доходен критерий не се изисква за деца с трайни увреждания, деца с един жив родител и деца, настанени в приемни семейства и в семейство на роднини или близки. Молби-декларациите се подават по постоянен адрес, след записване на детето в първи клас. Помощта се възстановява, ако детето не постъпи в училище.

В ДВ, бр. 53 от 27 юни 2014 г. е Публикувана Наредба за изменение и допълнение на Наредба № РД-07-5 от 2008 г. за условията и реда на отпускане на **ЦЕЛЕВА ПОМОЩ ЗА ОТОПЛЕНИЕ**. При определяне правото на целевите помощи за отопление размерът на пенсиите отпуснати до 31.12.2013 г., се намалява с коефициент 1,245, така увеличението на пенсиите през 2013 г. няма да се отрази на достъпа до целеви помощи за отопление. Друго изменение в Наредбата е обособяването на отделна целева група на децата, настанени в семейства на роднини и близки или в приемни семейства по реда чл. 26 от Закона за закрила на детето. Утвърден е нов образец на молба - декларацията за отпускане на целева помощ, която лицата могат да получат в дирекциите „Социално подпомагане“ или да изтеглят от сайта на АСП. Приемът на молби-декларации започна от 1 юли 2014 г., като крайният срок е 31 октомври 2014 г. Молбата се подава по постоянен адрес, в нея задължително се заявява видът на ползваното отопление - топлоенергия, електроенергия, твърдо гориво или природен газ, като при отопление с електроенергия и топлоенергия се представя за справка актуален клиентски/абонатен номер. Целевата помощ се отпуска за период от пет месеца - 1 ноември 2014 г. до 31 март 2015 г. Изплащането на целевата помощ и за новия отоплителен сезон ще се извършва на два транша - за месеците ноември и декември 2014 г. не по-късно от края на месеца, следващ месеца на издаване на заповедта, с която е отпусната помощта; до 31 януари 2015 г. - за месеците януари, февруари и март.

Предстои определянето на размера на целевата помощ за отоплителен сезон 2014/2015 г. ■

Специално поздравление за Боян Ангелов!

На 7 юни 2014 г. той бе избран от Общото събрание на Съюза на българските писатели за председател на СБП. В неговата богата биография има и един скромен факт, с който ние се гордеем – макар и за кратко, той беше главен редактор на в. Кураж. Освен всичко, той е писател и поет.

БОРСАЛИНО

Пиян от свобода
и с шапка борсалино
той угаси града,
приспа полето минно
(сънуващо стени
бетонни с амбразури),
умората плени
в небесните лазури
и устремът за път
го облада изцяло -
като жена без плът,
като любов без тяло.
Разжалван от честта
доброто да изброди,
потъна в съвестта
на древните народи.
Говореше без глас
на мъртвите езика.
Бе по-щастлив от нас,
в тълпата разнолика
незримото видя,
надеждата изрови,
обви ни в свобода
и окова с любви...

СЪЦВЕТИЯ

Бавно,
бавно охлювът възлиза
в палавата сянка на игликата,
а пчелица по кафява риза
свеж нектар събира,
милоликата...
Дивата и тайнствена градина
е доброто царство
на глухарчето.
То жадува стройната гергина,
побелява от любов,
макар че то
и да не е влюбено,
превръща
жълтите си багри
в нощ ревнива.
Охлювът
игликата прегръща
и от мириса ѝ се опива...

ВЕНЕЦ

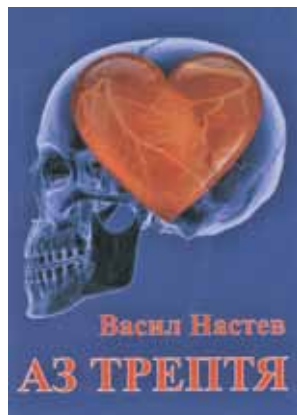
Милоликият ангел
наднича от една
православна искрица -
отдалеч на момиче прилича,
а отблизо прилича на птица.
Вероятно все още там е -
вдън момчешките ми представи,
сам понесъл хоругвено знаме,
път за вярата да проправи.
Над олтара с иконостаса
и с отблясъка от кандило
той към облака се понася,
и летейки ме гледа мило...
Той е крехък и необятен,
висините безбрежни стига,
свободата понесъл,
която ще вплете
в православната книга. ■

Сергей ПЕНОВ –**За книгата на Васил Настев „АЗ ТРЕПТЯ”**

Тази книга разказва за живота като трепет. Животът на Васил Настев. Познавам го отдавна. Той винаги е бил силен човек. Не е изневерил на себе си – образът му в книгата е такъв, какъвто е и извън нея. Той е с мощното трептене, което измита „човекоподобните човечета” – „дето мерят ръст с мотиката и растат до гърдите си”. Той е с нежното трептене, което прегръща любовта и добротата. И думите, с които описва живота си, също трептят – в синхрон с трепетите на поезията му. Самоиронията го прави голям, откровеността – още по-голям.

Тази книга ни задава и един въпрос: Кога духът ни е по-силен? Когато се радваме на крепко здраве, или когато ни ухапе болестта?

Васко е жилава хапка. Не успяха да го сдъвчат. Паркинсонът също.

„Златното хапче”

Цивилизованите прийоми на протест срещу бездушието свършиха, преди да ни свършат...А ми се ще да ви разкажа една приказка. Казва се „Златното хапче”.

Имало едно време едно хапче и понеже то било младо и разчорлено, естествено, веднага било употребено. Тъкмо се канел да го глътне един болен човек, но го изпуснал и то се търкулнало. Търкаляло се, търкаляло се (оттук идва и популярният израз: А бе ходи търкаляй аспиричета!) и хоп спряло пред една дама с аристократична осанка.

- Хей, здравей! – казало хапчето.

- Ти пък кой си? – отвърнала госпожата.

- Аз се казвам Мирапексин Кабасеров Рекуипов Комтанов и лекувам болните от Паркинсон. А Вие?

- Аз се казвам НЗОК и ле-...

- Леле, мале – възкликнало хапчето и хукнало да се търкаля, но понеже било дисперсно (разтворимо във вода) камбурнало в една локва и изчезнало...

А госпожата? Тя се радва на добро здраве и благоденствие. Прави каквото си знае и нехае...Можем да наречем тази приказка извор на благонравие. Тогава обаче ще ни трябва повече светлина. Да запалим огън в душите си и да се греем на него!...И се питам откъде иде блясъкът в очите на хора като д-р Ксения Кметска (любима лекарка на голям брой пациенти), които трябва да присъстват задължително в списъка на редките видове. А д-р Кметска е наистина вълшебница. Това ще потвърдят в Пловдив, Стара Загора, Раковски, Поморие, Варна и в кое ли не кътче на родината.(Откъс от книгата.) ■

От съкровищницата на ПЕТЪР ДИМКОВ

КУЛМИНАЦИЯТА В РЕЦЕПТУРНИКА НА ГОЛЕМИЯ НАРОДЕН ЛЕЧИТЕЛ Е Т. НАР.

«ГЛОБАЛНА» РЕЦЕПТА

Наречена е така, тъй като той я препоръчва при много и различни болести - главоболие, сърдечни смущения, хипертония, нервни заболявания, атеросклероза, полово безсилие и др.

Почти всички съставки на тази рецепта се вземат наготово от аптеките.

Начин на приготвяне: към 20 г валерианова тинктура се прибавя също 20 г тинктура от глогов цвят, 15 г розова вода, 1 г камфор на прах и 20 ментови капки. Цялото количество течност се разклаща добре, за да се получи хомогенна смес.

От нея върху бучка захар се капват 20 капки. Те се вземат 20 минути преди ядене сутрин, обед и вечер. (Сами по себе си капките действат успокоително и тонизират.)

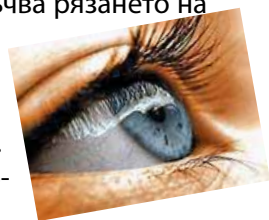
Лечителят препоръчва капките да се приемат винаги с отвара - например по 70 г босилек и ирландски лишей, по 50 г бъзов цвят, буков мъх, маточина, мащерка и балканска чубрица се смесват.

Две супени лъжици от тази смес и 1 чаена лъжичка наситнени кори от портокал се запарват в половин литър кипяща вода (сипват се в минутата на възвирането), после съдът се отстранява на тих огън за още 10 минути.

След изстиване отварата се прецежда и така се получава лечебна напитка, от която се пие по 1 винена чаша (75 г) 10 минути преди ядене сутрин, обед и вечер, след като се вземат капките с бучката захар. ■

РЕЦЕПТА ЗА ОЧИТЕ

1. За очите яжте леща.
2. Искате ли да усилите зрението си, излизайте вънка след полунощ от 12 до 1 ч., когато небето е звездно, да наблюдавате звездите. А също-то излизайте и по време на буря, да наблюдавате светкавиците.
3. Друг метод да се засили зрението ви е да режете лук.
4. Ако очите ви се зачервяват често, всеки ден яжте по 100 гр. сурово жито в продължение на 10 дни. И тук се препоръчва рязането на лук.
5. Използвайте и друг метод за усилване на зрението -методът на концентрация в точка. Започнете от 1 мин. и постепенно увеличавайте. Като правите упражнението, съзнанието ви трябва да бъде съсредоточено.

► 6. Правете упражнения на очите си да отправите повече кръв към тях: повдигнете очите си нагоре към небето, след това надолу към земята, после надясно и накрая наляво. Това упражнение ще изпълнявате без да движите главата си, да става само от очите. Изобщо правилото е: когато искаш да видиш нещо, да не въртиш главата си на една или на друга страна, а да движиш очите си.

7. За добро зрение трябва да консумирате: за деца и юноши по 700-800гр. чисто масло на месец, за възрастни 400-500 гр. Маслото да е прясно и да се държи на сухо и тъмно.

8. Ако очите ви са отслабнали, вглеждайте се в жълти цветя. ■

Кои са плодовете за прекрасна кожа

Кожата на лицето е единственият орган от човешкото тяло, който отразява всяка промяна в организма. Пролетно-летният сезон предлага изобилие от плодове, които са изключително полезни за кожата на лицето.

Плодовете могат да се прилагат както вътрешно, чрез директна консумация, така и външно под формата на плодови маски.

Преди нанасянето на маската обаче трябва да се направи тест за алергии, като се нанесе малко количество от плодвата каша върху вътрешната страна на лакътя. Ако няма зачервяване, маската може да бъде нанесена и върху лицето.

Най-полезният плод за лицето е АВОКАДОТО. То е богато на мононасителни мазнини, минерали, витамини А, С и Е, които предотвратяват изсушаването

на кожата.

Тъй като авокадото съдържа много повече протеини в сравнение с другите плодове, то помага и за изхвърляне на токсините от организма.

ПАПАЯТА също има чудотворно действие върху кожата. Тя е

силно ценена заради високото съдържание на витамини А, В, С, D и

Е, минерали (калций, калий, фосфор) и микроелементи (желязо, цинк, манган, мед, ванадий, магнезий). Заради високата си киселинност папаята се използва за премахване на тъмни петна по кожата.

БАНАНИТЕ са богат източник на витамин В6, разтворими фибри, умерени количества витамин С, магнезий и калий. Консумацията на банани поддържа ела-

- стичността на кожата предпазва от и появата на бръчки.

Едно от най-познатите средства за домашно изobelване на кожата и премахване на петна е сокът от ЛИМОН.

Портокалите също са много полезни, тъй като са богати на витамин С и антиоксиданти, които подхранват кожата и я предпазват от преждевременно

стареене.

ЯГОДИТЕ са едни от най-нискокалоричните плодове, изобилстващи с витамин С, калий, калций, антиоксиданти и още много други полезни вещества.

Наличието на алфа-хидроксидна киселина помага за премахване на мъртвите клетки. ■

ХРИСТИАНСКИ ПРАЗНИЦИ ПРЕЗ ЮЛИ

1 юли - СВЕТИ ВРАЧ

Народен празник на всички лечители, врачки, баячки и билкари. Свързан е с вярата в светите лечители Кузма и Дамян. На този ден жените не работят нищо, за да не се разболее човек от семейството или домашните животни. Единственото, което могат да правят, е да месят хляб и да го раздават за здраве.

Вечерта срещу празника болни, слепи и недъгави хора отиват да преспят в църквата или в параклиса, посветен на светците, а на сутринта се измиват на аязмото. Често се правят курбани.

5 юли - ЛЕТЕН АТАНАСОВДЕН

Обредна трапеза: прясна пита, кокошка, в някои райони-курбан

Жетва, сред лято - празник, свързан с началото на жътвата в планинските райони. Вярва се, че на този ден св. Атанас облича кожуха си и ходи при бога да моли за зима, тъй като лятото вече се е преполовило. Съпровожда се с ритуално-магически действия. Обикновено пръв зажънва най-възрастният и опитен жътвар, който има лека ръка.

Често жътварите запасват около кръста си житни класове, за да нямат болки при навеждане.

8 юли - ПРОКОПИ ПЧЕЛАР

В ранно утро жените на пчеларите изпичат по два обредни хляба, за да събират пчелите много мед. Преди да е изгряло слънцето, те занасят хлябовете при пчелните кошери, прекадват ги с тамян и ги намазват с мед. После всички отиват на тържествена църковна служба, като носят и паничка с мед, който на следващия ден се прибира въщи. Смята се, че този мед е много лековит. ■

КАКВО ЗНАЕМ ЗА ГОРЕЩНИЦИТЕ 15, 16 и 17 юли

Блъсъци, Чурици, Германовци, Чурлига, Пърлига, Марина огнена, Опалена Мария, Чурута - в традиционния народен календар празници, свързани с огнената стихия. Смятат се за най-горещите дни на лятото. Имат езически произход и са свързани с култа към огъня. През Горещниците не се ходи на нива, не се работи, не се ходи пеш, не се пече хляб за опазване на труда от огнени стихии и градушки.

През първия ден огънят в огнището се угася, а на третия ден, чрез специален обред, се пали един общ нов, жив, млад огън, от който всеки подновява огъня в своя дом. Горещниците се празнуват най-много от ковачи, хлебари, калайджии и др., които работят с огън. Съществува вярване, че който се окъпе по време на Горещниците в лековити води, не се разболява през годината. През 3-те поредни дни се гадае какво ще бъде времето в началните месеци на идната година (януари, февруари и март). В Родопите и Странджа, както и по течението на реките Струма и Места, третият от дните се почита в чест на св. Марина като господарка на змиите. В християнската религия на 17 юли почитат св. Марина - дъщеря на езически жрец, живяла през III в. От 12-год. възраст тя се отдава на християнската вяра. Въпреки жестоките мъчения, не се отказва от нея и е канонизирана за светица. ■

А ЗА ГРАДУШКИТЕ?

20 юли - илинден

Св. Илия - един от празниците за предпазване от гръм и градушка. Съществува народно вярване, че светецът е заповедник на гръмотевиците. В народните представи св. Илия се разхожда по небето със златна колесница и търси да убие ламята, която пасе житата. Той хвърля по нея огнени стрели, при което се получават гръмотевицата и светкавицата.

Когато пък има светкавица без гръм, това е огън, който излиза от ноздрите на конете, впрегнати в колесницата му.

► А ЗА ГРАДУШКИТЕ?

На празника се коли курбан - най-старият петел. В планинските райони на Южна България Илинден се чества много тържествено. Устройват се и селски сборове и курбани. Този ден е избран за патронен празник на кожарите, кожухарите, самарджиите и керемидарите.

В християнската религия св. Илия (IX в.пр.н.е.) е юдейски пророк, горещ привърженик на Йехова и враг на жреците, изпълняващи древния култ към бог Ваал. Описанията на св. Илия в Стария завет го представят като аскет скитник и последовател на единния Бог.

Централен момент в биографията на светеца е предизвиканото от него двуборство между Йехова и Ваал. Илия предрича на израилския цар Ахав голяма суша. След поднасяне на жертва и молба от страна на св. Илия за изпращане свише огън, събраният народ пада ничком и признава за единствен свой бог Йехова, след което Бог изпраща дъжд. По-нататък пророчеството е, че Елисей ще срещне св. Илия и ще стане негов последовател, а Илия след смъртта си ще се възнесе на небето с огнена колесница, теглена от 4 коня. Затова в иконографията той е рисуван по този начин. На самия празник се прави молебен за дъжд и плодородие. ■

27 юли ПАНТЕЛЕЙ ПЪТНИК...

...Воден Пантелей - народен празник, свързан с поверието, че на този ден може да се случат лоши работи, ако не се спазва обичаят жените да не подхващат работата, за да не се разболее някой в семейството. Слепи и болни посещават лековити извори и обричат курбани за здраве. Названието Пантелей пътник идва от наблюдението, че на този ден прелетните птици започват да се събират на ята и да се готвят за дълъг път. Воден Пантелей е свързан с поверието, че светецът св. Пантелеймон, на когото е наречен празникът, е господар на силните поройни дъждове и наводненията. То е типично най-вече за Странджанския регион, където много от аязмата и параклисите носят името на светеца. Тук, както и в Родопите, той се почита като светец-лечител.

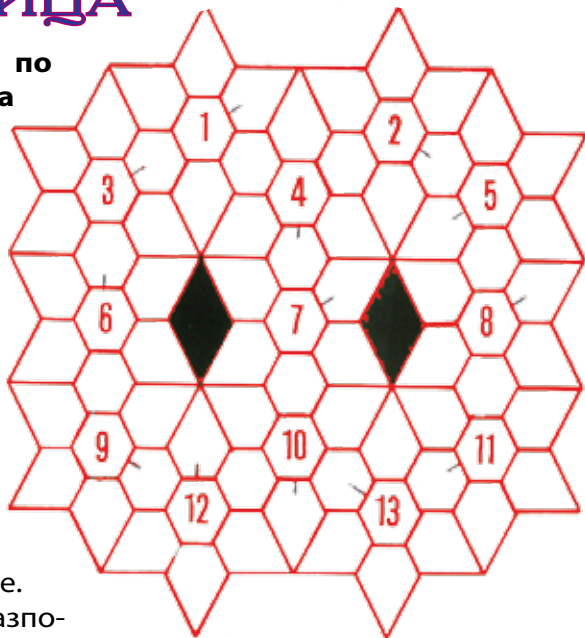
В православния календар се чества св. великомъченик Пантелеймон, роден в гр. Никомидия. Заради вярата си е подложен на жестоки мъчения и през 305 г. е посечен с нож от хората на император Максимилиан. Преданието гласи, че вместо кръв от тялото му потекло мляко. ■

КРЪГОСЛОВИЦА

От клетките с чертичка по посока на часовниковата стрелка:

1. Най-голямата планета от Слънчевата система. 2. Тайна условна дума или израз. 3. Бързорастящо дърво от сем. Върбови. 4. Тънка и дълга сабя за фехтуване. 5. Охота за ядене. 6. Плосък строителен инструмент за монтажен строеж. 7. Красноречив говорител пред публика. 8. Сложен уред. 9. Опера от Жорж Бизе. 10. Европейска държава, разположена на Средиземно море. 11. Вид рибарска лодка. 12. Къса сабя, която носят флотските офицери. 13. Отделна част от сложно око при членестоногите. ■

Съставила
Василка КИРОВА

АЛМАНАХ ЗА ЛИТЕРАТУРА

В чест на 25-годишнината на СИБ ще бъде издаден алманах с избрани творби – стихове, къси разкази, фейлетони, есета, карикатури, рисунки, снимки и др., които са публикувани в изданието на СИБ (вестник и списание „Кураж“) от 1991 г. до тази година включително. Каним нашите читатели да участват и в конкурса за алманаха с нови творби, (горепосочените жанрове) – които трябва да се изпратят на адреса на СИБ (София 1000, ул. Христо Белчев“ 8) до края на септември 2014 година. Включените в алманаха творби няма да бъдат хонорувани.

Отговори на ДЪГА - от бр. 6

НАДЯСНО: 1. Корида. 2. Камина. 3. Манила. 4. Капица (Пьотр).
5. Радари. 6. Ранина. 7. Барака. 8. Патина. 9. Паница (Коста).
НАЛЯВО : 2. Коледа. 3. Марина. 4. Камила. 5. Раница. 6. Рапира.
7. Бадана. 8. Паника. 9. Парана. 10. Патица.

Иконата на Божиата Майка "Нерушима стена"

Названието е взето от древна молитва, където самата Божия Майка се нарича "Нерушима стена", останала е неповредена и недокосната от времето цели 8 века върху мозаечно изображение. Този образ защитава от стихийни бедствия, от нападения на врагове и нечисти сили.

